

บ้านบูรพานิเวศน์ บ้านแห่งความหวัง

“สายน้ำแม่ปิงไหลผ่านตัวเมืองเชียงใหม่ ผ่านเกาะกลางลำน้ำที่สงบเงียบ สายลมอ่อน ๆ พัดกระพือใบไม้ในป่าในสวนและล่องลอยไปตามเส้นทางเดินอันร่มรื่น อ้อยอิงอยู่ที่สนามหญ้าอันกว้างผ่านทะเลอาคารและโบสถ์ พัดโบกอากาศอันอบอุ่นระหว่างหมู่บ้านเรือนไม้ที่ลึกหรือจากการใช้งานและกาลเวลาที่ผ่านไป ดึกแก่ที่คงความงดงามเผยออกมาท่ามกลางหมอกเมฆ ไม้ไม่นานาพันธุ์

ทางเชื่อมระหว่างดินแดนที่เรียกว่าเกาะกลางกับโลกภายนอก คือสะพานแคบช่องเดียว ดูเหมือนเกาะกลางแห่งนี้จะถูกกีดกันจากความคิดของผู้คนและรอดพ้นจากการเปลี่ยนแปลงของกาลเวลา ใครมาอยู่จะรู้สึกถึงความสงบและลิ้มความรื่นวยและอีกทีก็ครึกโครมของเมืองเชียงใหม่ ซึ่งอยู่เกาะกลางเพียง 5 กิโลเมตร

ภาพบ้านพักเรือนแพสำหรับผู้พิการสูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้

ผู้พิการสูงอายุร่วมกันพัฒนาบริเวณหมู่บ้านเดือนละครึ่ง

นี่คือภาพของเกาะกลาง สถานที่ที่ให้การบำบัดรักษาและที่ลี้ภัยสำหรับผู้ตกทุกข์ได้ยากทั้งในอดีตและปัจจุบันทั้งผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ทนทุกข์ทรมานเหลือคณานับจากการเจ็บป่วยและทัศนคติทางสังคม และผู้พิการแขนขาและลำตัวอันเนื่องจากเชื้อโรคและอุบัติเหตุต่าง ๆ จนได้ชื่อว่าเป็นเกาะแห่งความหวังท่ามกลางทะเลแห่งความสิ้นหวัง” นานเกือบ 90 ปี ที่นายแพทย์เจมส์ ดับบลิว แมคเคน ได้เริ่มต้นพันธกิจการบำบัดรักษาและช่วยเหลือผู้ป่วยโรคเรื้อนด้วยความรัก ความศรัทธาในองค์พระผู้เป็นเจ้าและด้วยความพยายามที่ไม่รู้จักเหน็ดเหนื่อยของคุณหมอแมคเคนและคนรุ่นหลัง ดินแดนที่เรียกว่าเกาะกลางก็ได้รับการดูแลและพัฒนาจนเปลี่ยนจากนิคมโรคเรื้อน (ในอดีตได้ชื่อว่าเป็นนิคมโรคเรื้อนสวยที่สุดในเอเชียอาคเนย์) เป็นโรงพยาบาลให้การรักษา เป็นสถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสภาพที่ให้การบำบัดรักษาและฟื้นฟูสภาพ ทั้งผู้ป่วยโรคเรื้อนและผู้ป่วยโรคผิวหนังและผู้พิการแขนขาและลำตัวอันเนื่องจากเชื้อโรคและอุบัติเหตุต่าง ๆ

ปัจจุบันสถานการณ์ด้านโรคเรื้อนเปลี่ยนไป ผู้ป่วยโรคเรื้อนรายใหม่มีจำนวนน้อยลง แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าพันธกิจด้านโรคเรื้อนของสถาบันแมคเคนฯ จะลดลงตามสถานการณ์ ยังมีผู้พิการอันเนื่องจากโรคเรื้อนอีกจำนวนมากที่ยังต้องการความช่วยเหลือ โดยเฉพาะผู้พิการสูงอายุที่มีปัญหาด้านสุขภาพ สังคมและจิตใจ ซึ่งสถาบันแมคเคนฯ ยังดำเนินงานอย่างต่อเนื่องโดยจัดตั้งหมู่บ้านเพื่อการดูแลผู้พิการสูงอายุขึ้นในนาม “บ้านบูรพานิเวศน์”

แต่เดิมหมู่บ้านบูรพานิเวศน์ ซึ่งก่อตั้งมานานกว่า 50 ปี เป็นบ้านพักสำหรับผู้ป่วยโรคเรื้อนหญิงที่มาขอรับการรักษาและไม่สามารถกลับไปอาศัยอยู่ในครอบครัวและชุมชนได้ เนื่องจากในสมัยนั้นผู้ป่วยโรคเรื้อนได้รับการรังเกียจจากสังคมเป็นอันมากแม้ว่าผู้ป่วยจะได้รับการรักษาจนกระทั่งหายขาดและไม่แพร่เชื้อติดต่อก็ตามประกอบกับผู้ป่วยบางรายมีความพิการมาก บางรายมีความผิดปกติทางจิต บางรายมีปัญหาความเจ็บป่วยซ้ำซ้อน จำเป็นต้องได้รับการดูแลอย่างใกล้ชิดจากแพทย์และพยาบาลของสถาบันแมคเคนฯ จนกระทั่งปี ค.ศ.1985 สถาบันแมคเคนฯ ได้จัดทำโครงการฟื้นฟูสภาพขึ้น โดยพยายามส่งเสริมความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเรื้อนให้กับชุมชนและครอบครัวของผู้ป่วยโรคเรื้อนให้มีความเข้าใจที่ถูกต้อง เพื่อที่จะได้รับเอาตัวผู้ป่วยโรคเรื้อนที่ได้รับการรักษาจนกระทั่งหายขาดแล้ว และมีความพิการเพียงเล็กน้อยหรือไม่มีความพิการเลย กลับไปดำรงชีวิตอย่างปกติสุขในสังคมดั้งเดิมกับครอบครัว

ผู้พิการสูงอายุนบ้านบูรพานิเวศน์ร่วมร้องเพลง “แม่น้ำความรัก” กับคณะของคุณสุนทร เวชานนท์ ในงานฉลองคริสตสมภพ

นักศึกษาคณะวิชาบ้านและชุมชน คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่พาผู้พิการสูงอายุไปเที่ยวที่บ่อน้ำพุร้อนสันกำแพง

ในปี ค.ศ.1988 สถาบันแมคเคนฯ สามารถจัดส่งผู้ป่วยโรคเรื้อนเก่าที่ได้รับการรักษาแล้วกลับไปอาศัยอยู่กับครอบครัวในชุมชนได้เป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งผู้ป่วยหญิงที่อาศัยที่บ้านบูรพานิเวศน์ ซึ่งในการดำเนินการสถาบันแมคเคนฯ ได้กำหนดหลักเกณฑ์คัดเอาผู้ป่วยที่ไม่สามารถกลับไปอาศัยอยู่กับครอบครัวได้ทั้งชายและหญิงไปอาศัยอยู่ที่บ้านบูรพานิเวศน์และปรับปรุงสภาพหมู่บ้านบูรพานิเวศน์ให้เป็นบ้านพักผู้สูงอายุเนื่องจากโรคเรื้อนที่มีปัญหาสุขภาพและไม่สามารถกลับไปอาศัยอยู่ในชุมชนได้ โดยมอบหมายให้อยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายสังคมสงเคราะห์

บ้านบูรพานิเวศน์ เป็นหมู่บ้านที่ประกอบด้วยอาคารหอพักหญิงชาย 3 อาคาร โบสถ์ บ้านเรือนแพติกจำนวน 43 หลัง และบ้านเรือนแพไม้ 10 หลัง ซึ่งอาคารต่าง ๆ ดังกล่าวนั้น ตั้งแต่อดีตสถาบันแมคเคนฯ ได้รับการสนับสนุนบริจาคปลูกสร้างและซ่อมบำรุงจากผู้มีจิตศรัทธาทั้งภายในประเทศและต่างประเทศดังปรากฏพระนามของผู้บริจาคที่ป้ายหน้าอาคารแต่ละหลัง เช่นลูกหลานนายแพทย์เจมส์ ดับบลิว แมคเคน, สมเด็จพระราชชนนีศรีสังวาลย์, เจ้าแก้ววรัธ ฌ เชียงใหม่, เจ้าจามรี ฌ เชียงใหม่, พระราชชายาदारาร์ศมี, MARY CAPPER, BOETHIAN, ALEX, Mrs. GUSSTE HENDERSON และคุณถาวร พรประภา เป็นต้นตลอดระยะเวลานับตั้งแต่ปี ค.ศ.1988 เป็นต้นมา ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ได้กำหนดแผนการดำเนินงานเพื่อเร่งรัดปรับปรุงอาคารสถานที่ และส่งเสริมคุณภาพชีวิตของผู้พิการสูงอายุอันเนื่องมาจากโรคเรื้อน โดยดำเนินการหาผู้มีจิตศรัทธาบริจาคเงินและวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินงาน ทั้งนี้เนื่องจากสถาบันแมคเคนฯ มีงบประมาณที่จำกัดไม่สามารถให้การสนับสนุนแผนงานได้ทั้งหมดซึ่งฝ่ายบริการด้านต่าง ๆ แต่ด้วยความจำกัดในด้านจำนวนบุคลากรและงบประมาณ ทำให้การดำเนินงาน ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ จนกระทั่งในปี พ.ศ.2533 องค์กรช่วยเหลือผู้สูงอายระหว่างประเทศของประเทศอังกฤษ (The Help Age UK) ได้ให้การสนับสนุนเงินลงทุนในการปรับปรุงงานพยาบาล การปรับปรุงอาคารหอพักชาย 2 หลัง การปรับปรุงโบสถ์และการก่อสร้างศาลาเอนกประสงค์เพื่อให้เป็นสถานที่ทำกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้พิการสูงอายุ

จนกระทั่ง ปี ค.ศ.1993 ฝ่ายสังคมสงเคราะห์พิจารณาแล้วเห็นควรที่จะต้องกำหนดแนวความคิดในการพัฒนางานอย่างจริงจัง จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการสูงอายุนบ้านบูรพานิเวศน์ ขึ้น โดยกำหนดเป้าหมายและแผนการดำเนินงานระยะยาว คือ

1. เร่งรัดปรับปรุงระบบไฟฟ้าและระบบน้ำประปาของหมู่บ้าน ซึ่งในปัจจุบันอยู่ในสภาพชำรุดมากมีอัตราเสี่ยงต่อการเกิดไฟฟ้ารั่วได้ง่ายและน้ำไม่พอใช้
2. ปรับปรุงอาคารหอพัก 3 หลัง ให้มีความเหมาะสมสะดวกสบายและสะอาด เพื่อให้ผู้พิการที่ไม่สามารถช่วยเหลือตนเองได้พักอาศัย ทั้งนี้เพราะสภาพอากาศอยู่ในลักษณะกึ่งเขตร้อนชื้นและมีความจำเป็นต้องต่อเติมห้องครัว เพื่อให้ผู้พิการสูงอายุได้มีโอกาสรับประทานอาหารด้วยตนเองในบางครั้ง
3. ดำเนินการทาสีและตกแต่งโบสถ์ให้มีความสวยงามเพื่อใช้ในการประกอบศาสนพิธีของสมาชิกบ้านบูรพานิเวศน์
4. ปรับปรุงและก่อสร้างถนนราดยางบริเวณรอบหมู่บ้านซึ่งชำรุดเสียหายหลังจากน้ำท่วม เมื่อปี 1994-1995

5. ซ่อมแซมบ้านเรือนแพ (ตึก) จำนวน 43 หลัง ให้มีสภาพมั่นคงเพื่อให้เป็นที่พักอาศัยของผู้พิการสูงอายุที่สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ปัจจุบันในสภาพชำรุดทรุดโทรม จำเป็นต้องระดมทุนเพื่อซ่อมแซมอย่างเร่งด่วน

6. ต่อเติมห้องน้ำสำหรับบ้านเรือนแพ (ตึก) ที่ยังไม่มี เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้พิการสูงอายุ ซึ่งแต่เดิมต้องใช้ห้องน้ำบริเวณกลางหมู่บ้าน 4 แห่ง

7. ดำเนินการสร้างทางลาดขึ้นบ้านเรือนแพทุกหลัง เพื่ออำนวยความสะดวกในการขึ้นลงบ้านเรือนแพ ซึ่งบางคนมีความจำเป็นต้องใช้รถเข็นในการเคลื่อนไหวไปไหนมาไหน

8. ดำเนินการปลูกไม้ดอกไม้ประดับบริเวณหมู่บ้าน และส่งเสริมให้ผู้พิการสูงอายุได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการดูแลไม้ดอกไม้ประดับเป็นประจำและเพื่อความสวยงามของหมู่บ้าน

9. ส่งเสริมให้ผู้พิการสูงอายุ บ้านบูรพานิเวศน์ปลูกพืชผักสวนครัวและพืชสมุนไพร เพื่อเสริมรายได้ให้กับครอบครัวและตนเอง

10. ส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการสูงอายุ

10.1 กิจกรรมเสียงตามสาย เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินชีวิตและสุขภาพ ซึ่งจัดเป็นประจำทุกวันรวมทั้งการอ่านหนังสือพิมพ์หรือวารสาร ให้ผู้พิการสูงอายุฟังเป็นประจำด้วย

10.2 กิจกรรมการออกกำลังกายยามเช้า เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการมีสุขภาพที่ดี

10.3 กิจกรรมบำบัดทุกวันอังคาร เพื่อส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์

10.4 กิจกรรมทอผ้า ซาโอริ (SAORI) ซึ่งการทอผ้าแบบนี้เป็นการทอผ้าแบบญี่ปุ่น

10.5 กิจกรรมทัศนศึกษานอกสถานที่ เพื่อส่งเสริมให้ผู้พิการสูงอายุได้มีโอกาสเข้าสู่สังคม และเห็นสิ่งต่าง ๆ ในสังคม

10.6 กิจกรรมประเพณีรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุประจำปี

10.7 กิจกรรมวันฉลองคริสตสมภพประจำปี

10.8 กิจกรรมส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการดำรงชีวิต โดยการศึกษาพระคริสตธรรมคัมภีร์

11. ปรับปรุงโภชนาการเพื่อผู้พิการสูงอายุ โดยมุ่งเน้นให้ผู้พิการสูงอายุได้รับอาหารที่ถูกต้องตามหลักโภชนาการ โดยเฉพาะผู้ที่มีปัญหาโรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูงและโรคไขมันอุดตันในเส้นเลือด ซึ่งนอกจากการจัดอาหารหลักประจำวันแล้ว ยังจัดอาหารเสริมอีกประการด้วย

12. ส่งเสริมงานบริการดูแลสุขภาพของเจ้าหน้าที่พยาบาลให้สามารถบริการทางด้าน การแพทย์ และการพยาบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเร่งรัดดำเนินการจัดหาเครื่องมืออุปกรณ์ทางการแพทย์ และการพยาบาลให้เพียงพอต่อการบริการ เช่น ฟูกลมสำหรับผู้พิการอัมพาต ชุดช่วยหายใจสำหรับ

ผู้ป่วยที่มีปัญหาโรคหอบหืด เป็นต้น รวมทั้งช่วยเหลือผู้พิการสูงอายุเป็นค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล และค่าอุปกรณ์ทางการแพทย์ทุกชนิด

13. ส่งเสริมให้มีกิจกรรมให้คำปรึกษาและเยี่ยมเยียนเพื่อหนุนให้กำลังใจ ในการดำเนินชีวิต และดูแลสุขภาพซึ่งในระยะเวลาที่ผ่านมาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ ฝ่ายสังคมสงเคราะห์ได้ทำโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากองค์การช่วยเหลือผู้สูงอายุระหว่างประเทศ, กรมประชาสงเคราะห์ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งได้รับการสนับสนุนตามสมควร ทำให้การดำเนินงานหลายประการประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะงานในด้านการส่งเสริมกิจกรรมและงานโภชนาการ สำหรับผู้พิการสูงอายุ แต่สำหรับงานปรับปรุงอาคารสถานที่ยังไม่ได้รับการสนับสนุนเท่าที่ควรทั้งนี้เนื่องจากระเบียบการช่วยเหลือของทางราชการไม่สามารถให้การสนับสนุนได้ จำเป็นต้องแสวงหาความร่วมมือจากองค์กรเอกชนหรือบุคคลทั่วไป เพื่อขอรับการสนับสนุนด้านการเงินต่อไป

ปัจจุบันสถาบันแมคเคนเพื่อการฟื้นฟูสภาพ โดยฝ่ายสังคมสงเคราะห์ได้ให้การดูแลผู้พิการสูงอายุจำนวน 102 คน แบ่งเป็นผู้พิการชาย จำนวน 68 คน ผู้พิการหญิง จำนวน 34 คน ผู้พิการส่วนใหญ่หลายคนเป็นโสดหลายคนแต่งงานอาศัยอยู่ด้วยกันภายในบ้านเรือนแพหลังเล็ก ๆ ที่อบอุ่น ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่างมิตรสหาย บางคนอาศัยอยู่คนเดียวที่บ้านเรือนแพ บางคนอาศัยอยู่ร่วมกันแต่สำหรับผู้ที่ปัญหาสุขภาพช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ฝ่ายสังคมสงเคราะห์จัดให้อยู่ในหอพัก มีผู้ช่วยพยาบาลและพี่เลี้ยงให้การดูแลตลอดเวลา ทั้งในด้านการพยาบาล ด้านเครื่องนุ่งห่ม ที่นอน อาหาร และกิจกรรมประจำวันส่วนใหญ่มีอายุโดยเฉลี่ยมากกว่า 60 ปี มีความพิการมือ เท้าและดวงตา บางคนมีความพิการซ้ำซ้อน เช่น มีอาการอัมพฤกษ์อัมพาต และทุกคนมีแนวโน้มจะมีปัญหาสุขภาพตามวัยที่มีอายุสูงขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการสูงอายุ จะช่วยผลักดันให้ผู้พิการสูงอายุมีชีวิตความเป็นอยู่อย่างมีความสุขอันหมายถึงผู้พิการสูงอายุนั้นจะต้องมีความสุขที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจทั้งมีชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีคุณค่าและสามารถเข้าสู่สังคมได้อย่างมีความสุข ไม่วิตกกังวลกับความรู้สึกละแสบแสบ และทัศนคติของสังคม

บ้านบูรพานิเวศน์เป็นพันธกิจหนึ่งของสถาบันแมคเคนฯ ซึ่งมีไว้เพียงที่พักพิงสำหรับผู้พิการสูงอายุอันเนื่องมาจากเคยป่วยเป็นโรคเรื้อนที่กลับไปอยู่กับครอบครัวไม่ได้เท่านั้น แต่บ้านบูรพานิเวศน์มีความหมายมากกว่าเพราะเป็นบ้านพักที่มีความรักจากองค์พระผู้เป็นเจ้า ทุกเข้าผู้พิการสูงอายุจะร่วมกันนมัสการพระเจ้า เป็นบ้านแห่งความหวังของผู้สิ้นหวัง เป็นบ้านแห่งความเอื้ออาทรซึ่งกันและกันระหว่างผู้พิการสูงอายุและผู้คนในสังคม เป็นบ้านพักที่มีใจเป็นเพียงบ้านพักคนชรา แต่เป็นบ้านพักที่มีชีวิต มีกิจกรรมที่ผู้สูงอายุช่วยกันทำให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกันยามทุกข์หรือมีปัญหา ร่วมกันทำ

กิจกรรมพัฒนาชีวิตอย่างมีความสุข บางคนอาจจะดูแลไม้ดอกไม้ประดับบางคนอาจจะทำหัตถกรรม เช่น ถักโครเชต์ ทำการ์ด ส.ค.ส. ทอผ้า บางคนช่วยกันทำความสะอาดอาคารสถานที่ บางคนปลูกผักปลูกพืชสวนครัว หลายคนทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน หลายคนดูแลทำความสะอาดที่พักของตน นั่นเท่ากับเป็นบ้านพักที่เปิดโอกาสให้กับผู้พิการสูงอายุได้เริ่มต้นชีวิตและดำเนินชีวิตในบั้นปลายอย่างมีความสุขทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา ฝ่ายสังคมสงเคราะห์มีความมุ่งหวังอย่างมาก ในอันที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้พิการสูงอายุนานบุรพานิเวศน์ให้เจริญขึ้นต่อไปในอนาคต ดังนั้นเรายังคงต้องการสนับสนุนด้านกำลังกายกำลังใจ และกำลังทรัพย์จากสังคม ขอทุกคนได้ระลึกถึงผู้พิการสูงอายุ บ้านบุรพานิเวศน์ในคำอธิษฐานและหากยินดีที่จะให้ความช่วยเหลือ โปรดติดต่อ

ผู้อำนวยการสถาบันแมคเคนฯ เพื่อการฟื้นฟูสภาพ

ตู้ ปณ.53 อ.เมือง จ.เชียงใหม่ 50000

โทรศัพท์ (053) 817170-1, 277049

โทรสาร (053) 282495